

*el punt per
la lectura*

CICATRIUS DE

Curs 2014-2015

1r i 2n d'ESO

1714

**CICATRIUS
DE 1714**

Andreu Martín

Guia de lectura
Dossier de l'alumne

1714 X 2014

 Generalitat de Catalunya
Departament d'Ensenyament

HISTÒRIES DE 1714

UTAT DE BADALONA 2013

El gust per la lectura
Curs 2014-2015 - 1r i 2n d'ESO
Històries de 1714

Cicatrius de 1714.

Andreu Martín

Guia de lectura
Oriol Garcia Quera
Anna Grau Gimeno

Departament d'Ensenyament
Subdirecció General de Llengua i Plurilingüisme
Servei d'Immersion i Acolliment Lingüístics

Setembre 2014

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de Reconeixement-No comercial-Compartir 3.0 de Creative Commons. Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/deed.ca>

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	4
ABANS DE LLEGIR	
La part externa del llibre	5
La part interna del llibre	8
El marc històric	9
TOT LLEGINT	
Primera part	10
Capítol per capítol	10
Activitats globals de la primera part	20
Segona part	23
Capítol per capítol	23
Activitats globals de la segona part	32
Tercera part	35
Capítol per capítol	35
Activitats globals de la tercera part	43
DESPRÉS DE LLEGIR	
Elements narratius	45
Estructura narrativa	45
Gènere	45
Llocs i personatges	45
Context històric	47
Conversa literària	49
Càmera i... acció!	50
Annex 1: Mapa de Barcelona el 1714	51
Annex 2: Mapa de Barcelona amb la reconstrucció de la muralla i el cordó del setge	52

INTRODUCCIÓ

Ens trobem davant d'una novel·la situada en una època històrica en què la ciutat de Barcelona va viure alguns dels fets més violents i decisius de la seva història.

Cicatrius de 1714 és una obra de ficció, malgrat que alguns dels fets que explica són reals i que alguns dels personatges secundaris que hi apareixen també ho són. Narra els fets d'una manera versemblant i amb grans dosis de realisme, gràcies a l'esforç de l'autor per ser fidel a l'època i els fets històrics.

L'autor de la novel·la és Andreu Martín, reconegut autor que ha destacat especialment en el gènere de la novel·la negra i de detectius, tot i que també ha publicat altres novel·les històriques.

La novel·la es complementa amb un apèndix de Jordi Mata, que és una explicació dels fets històrics en què s'emmarca la novel·la. Aquest text tant es pot llegir abans com després de la novel·la, com també es pot consultar durant la lectura¹.

Aquesta guia de lectura està estructurada de la manera següent:

- **Abans de llegir.** L'apartat té l'objectiu de familiaritzar el lector amb el llibre que té a les mans. Es tracta d'analitzar la informació que ens proporcionen la portada, la contraportada, la il·lustració; en definitiva, les parts externes del llibre. I també de recuperar els coneixements previs que tenen els lectors sobre els continguts del llibre, de manera que puguin utilitzar i ampliar els coneixements històrics i culturals necessaris per millorar la comprensió del llibre.
- **Tot llegint.** Conté activitats per facilitar la interpretació del text. Serveixen d'acompanyament de la lectura i per seguir l'argument. L'objectiu és ajudar a aprofundir en la comprensió del llibre. Aquest apartat està ordenat seguint els capítols de la novel·la.
- **Després de llegir.** Aquest apartat amplia i va més enllà de la lectura del llibre. S'hi plantegen activitats de reflexió crítica i per aprofundir en els continguts del llibre. Aquí no s'ha oblidat la importància d'ajudar els lectors a crear-se una opinió crítica sobre el que han llegit i a transmetre-la amb arguments raonats.

La web <http://www.xtec.cat/web/centres/celebracions/2013/1714> [consulta juliol del 2014] conté propostes i recursos sobre el Tricentenari dels fets del 1714 que poden ser de gran utilitat per complementar la informació sobre els aspectes històrics del llibre.

Esperem que aquesta guia us ajudi a aprofundir en tots els aspectes del llibre, a elaborar-ne la vostra pròpia interpretació i a compartir-la amb els vostres companys.

¹ L'activitat corresponent a aquest apèndix es pot trobar en l'apartat "Després de llegir", en la part que fa referència al context històric.

ABANS DE LLEGIR

La part externa del llibre

1. Marca a quin gènere i subgènere creus que pertany el llibre.

Gènere	Subgènere
Novel·la	Ciència-ficció
Teatre	Romàntic
Llegenda	Terror
Conte	Històric
Poesia	Fantàstic

■ Justifica la teva tria.

2. Saps què va passar el 1714? Què creus que significa el títol? Fes-ne hipòtesis.

3. Observa la imatge de la portada desplegable i contesta les preguntes que trobaràs a continuació

<http://www.xtec.cat/web/centres/celebracions/2013/1714/esobatxilleratfp/memoria/quadrestruch>

- Què creus que representa la imatge de la coberta?
- Qui creus que són els personatges que hi apareixen?
- Per què lluiten?
- Com van vestits?
- Quina pot ser la ciutat que es veu al fons?
- Creus que hi ha algun personatge que destaquï?
- Com podem saber el títol i l'autor d'aquesta pintura?

4. Mira qui és l'autor i contesta:

- Qui és l'autor d'aquesta novel·la?
- Has llegit altres novel·les d'aquest autor?
- Digues alguns dels títols de les seves obres i, breument, de quins temes tractaven. Si ho necessites, pots consultar la pàgina 241 del llibre, on apareix informació sobre l'autor.

<http://www.bromera.com/fitxa-autor/items/andreu-martin.html>

5. A més del títol i l'autor:

- Quina altra informació apareix a la coberta del llibre?
- Per què creus que hi apareix?

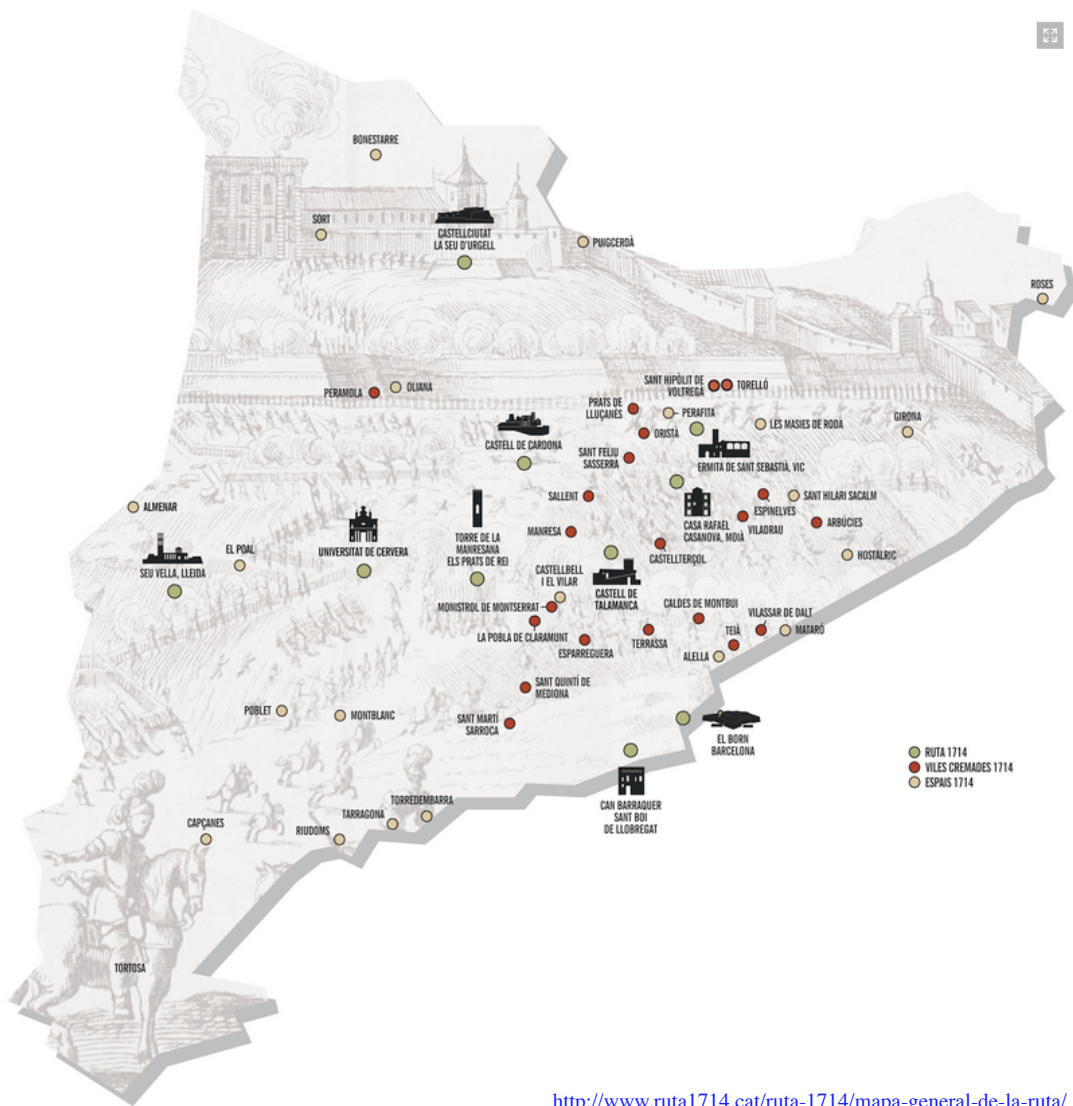

Pots trobar informació sobre les rutes i els llocs relacionades amb els fets de 1714 a <http://www.ruta1714.cat>.

6. Ara llegeix el text que hi ha a la contracoberta i contesta aquestes preguntes:

- Quin és el tema de la novel·la?
- Has llegit algun altre llibre que tractés sobre el mateix tema?
- Has vist algun documental, alguna pel·lícula o sèrie de TV que tracti els mateixos fets?
- Has visitat algun espai, museu o escenari dels fets del 1714?

Cicatrus de 1714
Dossier de l'alumne

<http://www.ruta1714.cat/ruta-1714/mapa-general-de-la-ruta/>

La part interna del llibre

7. Consulta l'índex de la pàgina 238 i emplena la taula que trobaràs a continuació.

	Capítols de cada part	Nombre de pàgines de cada part	Fes hipòtesis sobre quin serà l'argument de cada part
Primera part			
Segona part			
Tercera part			

- Per què creus que la segona part és la més llarga?

8. Localitza en el plànol de la pàgina 65 d'aquest dossier –que representa la Barcelona de 1714– els elements següents:

- Muralles
- Mar Mediterrani
- Carrer Ample
- Barri de la Ribera
- Palau Dalmaes, al carrer de Montcada
- Convent dels caputxins al turó del Montcalvari, fora muralles
- Portal Nou
- Baluard de Santa Clara

Baluard del Rei (fotografia de segle XIX)
<http://antiquari.cat/2007/05/24/1890-baluard-del-rei-barcelona-2/>

El marc històric

1. La novel·la està situada en la guerra de Successió. Aquesta guerra va enfrontar, a principi del segle XVIII, els reis Carles III (que també apareix com a Carles d'Àustria) i Felip V (que apareix també com a Felip d'Anjou o duc d'Anjou) per la corona hispànica. Busca informació i classifica les paraules que trobaràs a continuació segons a quin dels dos reis es refereixen.

austriacistes - botiflers - borbònics - aliats - felipistes - gavatxos

Carles III (Carles d'Àustria)	Felip V (Felip de Borbó o duc d'Anjou)

Carles d'Àustria

Felip de Borbó

TOT LLEGINT

Primera part

Capítol per capítol

► Capítol I: “La mare (Amèlia de Sistach)”

1. En aquest capítol es presenta el personatge de l'Amèlia Sistach. Expliqueu breument quins són els esdeveniments més importants de la seva vida.
2. El narrador de la novel·la és un personatge que explica els fets en primera persona
 - Copia dos petits fragments que ho demostrin.
 - Quants anys té el narrador quan s'inicia la novel·la?
 - Com es diu?
 - On viu?
3. El relat comença amb un fet que representa un atac contra la ciutat de Barcelona. Digues de quin fet es tracta i la data i el lloc on s'esdevé.
4. En Bernat ens explica que li agrada jugar a espies. Explica en què consisteix l'acció d'espitar i quines activitats fan habitualment els espies.

Has llegit alguna novel·la o has vist alguna pel·lícula d'espies? Qui era l'espia? A qui espiava? Quina informació n'obtenia i per què era important?

► **Capítol II: “El pare (Emili Sistach)”**

5. En aquest capítol, en Bernat ens explica que la relació amb el seu pare canvia. En què consisteix aquest canvi i per què es produeix?
6. En aquest capítol s'explica quan ha començat la guerra i els fets que l'han provocat. Completa la taula.

Causes de l'atac a Barcelona	L'atac a Barcelona és un episodi de la guerra que va provocar la disputa entre Carles d'Àustria i Felip d'Anjou per ser reis d'Espanya després de la mort sense fills de Carles <i>El Hechizado</i> .	Quin dia comença l'atac a Barcelona? El dissabte 29 de juliol de 1713.
Països enfrontats en la guerra		Per què els protagonistes de la novel·la van a favor del rei Carles i no de Felip?
Tractat d'Utrecht	Anglaterra i França firmen la pau, amb el consentiment de Carles d'Àustria.	Per què en Bernat diu a la novel·la que els han abandonat el rei i els anglesos?

7. Observa aquest gravat del segle XIX que representa l'oferta de rendició que van fer les tropes franceses i espanyoles a la ciutat de Barcelona i contesta les preguntes que trobaràs a continuació

Joaquim Furnó i Abad (Barcelona, 1832 - 1918)?
Arxiu Municipal d'Història de la Ciutat de Barcelona.

- Per quina part de la ciutat diu a la novel·la que es van apropar els genets enemics que portaven l'oferta de rendició?
- Què va respondre la ciutat de Barcelona a l'oferta de rendició?
- En la il·lustració apareix una bandera negra. Localitza-la i digues quin és el lema que hi apareixia i quin era el seu significat.

8. Llegeix aquest fragment de la novel·la i contesta la pregunta que trobaràs a continuació.

Els dies següents, el pare va tancar la fàbrica de teixits i els que hi treballaven, des de l'encarregat a l'últim aprenent, es van allistar a la Coronela. (pàg. 20)

- La Coronela era una força que defensava Barcelona de l'atac dels borbònics:
 - Qui creus que en formava part?
 - Segons ens explica en Bernat, quins oficis tenien els homes que es van mobilitzar per defensar la ciutat en aquell moment?
- Quina era la proporció entre el nombre de soldats que es preparaven per atacar la ciutat i els que la defensaven?

Membre de la Coronela de Barcelona
http://www.guerradesuccessio.cat/organitzacio_militar_29.html

Consulta la pàgina

<http://www.xtec.cat/web/centres/celebracions/2013/1714/esobatxilleratfp/guerracatalans/soldatcoronela> per trobar més informació sobre la Coronela i les seves funcions en la defensa de Barcelona.

9. A la pàgina 22 se'ns explica que s'estava construint una estacada.

- Explica què és una estacada i quina era la seva funció
- Quina era la diferència entre l'estacada i la secció *cortadura* que també s'estava construint?

En l'època que transcorren els fets que es contenen a la novel·la, les ciutats eren emmurallades per protegir-ne dels atacs enemics. Des del segle XVI, amb l'aparició de l'artilleria, les muralles s'havien reforçat amb baluards, de forma triangular o pentagonal, que reduïen l'impacte de les bombes i les feien més segures. Observa [aquesta maqueta](#) de la ciutat de Barcelona el 1714 i identifica aquests baluards. [Més informació](#).

10. En un moment determinat, el narrador explica que el pare li va comprar una atxa de cera perquè anés a fer guàrdies a la muralla (pàgina 21). Esbrina què és una atxa de cera i en què consistia la guàrdia que feia en Bernat

Fragment de la representació d'una processó del segle XVII
<http://joaquinverdager.blogspot.com.es/2013/03/la-setmana-santa-terrasa.html>.

► **Capítol III: “Botifler”**

11. Pel que s'explica en aquest capítol, quin significat tenen les paraules *botifler* i *gavatx*?

Busca-les al diccionari i comprova si n'has encertat els significats.

12. Llegeix aquest fragment i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.

Hi ha un moment a la vida en què tot infant descobreix de sobte que el seu pare no és tan admirable com es pensava. (pàg. 25)

■ Per quins motius pensa en Bernat que es produeix aquest canvi en l'opinió que els fills tenen dels seus pares?

Hi estàs d'acord?

■ Quines proves creu en Bernat que demostren que el seu pare és un covard i un traïdor?

Creus que en Bernat té raó o hi pot haver alguna explicació per al comportament del seu pare?

13. Què creu en Bernat que s'ha de fer davant de la situació que viu la ciutat?

► **Capítol IV: “La Vicenta”**

14. En aquest capítol es presenta un nou personatge, la Vicenta.

- Qui és la Vicenta?
- D'on és? Com ho saps?
- Per què ja no viu al seu poble?
- Describeu la Vicenta tal com te l'imagines.
- Describeu la Vicenta tal com te l'imagines.

15. Llegeix aquest fragment que forma part d'un diàleg entre en Bernat i la Vicenta i contesta les preguntes que trobaràs a continuació:

-Podria ser que ens guanyaren, Bernat -va dir categòrica-, pot ser que assolien les muralles, i que maten tots els barcelonins, i que destrueixen totes les cases, i cremen les restes i agranen les runes, i que canvien el nom del que puga quedar de la ciutat, i que facen desaparèixer tot rastre de la Generalitat i del Consell de Cent, però la cicatriu que deixaran serà una B molt més gran que la meua X; una C més gran que tot Catalunya. I tot el món recordarà que un dia hi va haver uns destructors fracassats que no van poder destruir el que és indestructible. (pàg. 37)

- Quina és la primera cicatriu que apareix a la novel·la?
- Com se l'ha fet i quina forma té?
- A qui es refereix la Vicenta quan diu «Podria ser que ens guanyaren»?
- Quants anys han passat des dels fets que s'expliquen a la novel·la fins ara?
- Saps finalment qui va guanyar el 1714, els borbònics o els qui defensaven la ciutat?
- Què creu la Vicenta que passarà si guanyen els borbònics?
- Creus que és això el que va passar?
- Tal com creu la Vicenta en aquell moment, creus que els fets del 1714 encara es recorden actualment?

► **Capítol V: “Espies”**

16. A quins personatges es refereix el títol d'aquest capítol?

17. Omple aquesta taula amb la informació que apareix en aquest capítol sobre l'activitat que feia el pare d'en Bernat quan era jove com a espia.

On va anar?	A qui espia?	Quina informació obté?	On s'amaga?	Com es va aprofitar de la informació?
			A la comuna.	

18. A en Bernat li agradava jugar a fer d'espia:

- A més d'inventar-se codis secrets, què més feia per jugar a espies?
- Igual que feia en Bernat, inventeu-vos per parelles un codi i intercanvieu-vos per escrit missatges secrets.

19. En aquest capítol la família Sistachs surt de la ciutat:

- Quin dia marxen de Barcelona?
- Quant de temps dura el viatge?
- Ordena els punts del recorregut que fa la família d'en Bernat per fugir de Barcelona.

**Badalona - Mas Tort - Moll de la Gran Llanterna (far)
Casa del carrer Ample - Portal del Mar**

20. A més de ser una novel·la històrica, de quin altre gènere creus que serà també aquesta novel·la?

Busca informació sobre altres obres que, a més d'aquesta, hagi escrit l'Andreu Martín i digues de quin gènere són la major part de les seves novel·les. Pots consultar aquestes webs:

<http://www.andreumartin.com>

<http://www.escriptors.cat/autors/martina>

- 21.** Busca en el text de la novel·la aquestes paraules del vocabulari mariner i relaciona-les amb el seu significat. Si cal, consulta el diccionari.

<http://ca.wikipedia.org>

Llagut: 8	1: Vela plegada.
Arbre:	2: Pal central.
Antena:	3: Cordetes per mantenir la vela plegada.
Botafions:	4: Pal travesser.
Drap:	5: Part posterior del buc d'una nau.
Drissa:	6: Peça llarga i prima de fusta, amb un mànec en un extrem i una pala en l'altre, amb què es bat l'aigua.
Rem:	7: Barra per fer girar el timó.
Amarres:	8: Embarcació de fusta de vela llatina.
Popa:	9: Corda que serveix per hissar una vela.
Arjau:	10: Cordes que serveixen per amarrar la nau.

- 22.** Hi ha un fragment en què en Pancraç esmenta que Barcelona pateix un setge.

- Busca informació i explica en què consisteix un setge
- Saps si la teva localitat ha patit un setge o s'ha cremat a causa de la guerra en alguna ocasió? Si és així, explica breument què va passar i si se'n fa alguna commemoració

► **Capítol VI: “Mas Tort”**

23. En aquest capítol en Bernat i la seva família arriben al Mas Tort, a Badalona, fugint del setge que pateix Barcelona.

- Per què es refugien en aquesta masia?
- Després que arribin en Bernat i els seus, quantes persones hi viuen?
- Qui són els visitants habituals de la masia?
- Són ben rebuts?
- Localitza Barcelona i Badalona en un mapa de Catalunya. Són lluny o a prop l'una de l'altra?

24. Llegeix aquest fragment i contesta la pregunta que trobaràs a continuació.

–Quan ens prenguin la ciutat! –va protestar de sobte l'avi, que venia al meu darrere–. Ara ho has dit! Quan ens prenguin la ciutat! I quan ens prenguin les lleis, i els diners, i els costums, la manera de parlar i de viure! Sí, senyor, això és el que hem de veure des d'aquí, asseguts tranquil·lament! (pàg. 54)

- Quines coses creu l'avi que perdran els catalans si cau la ciutat de Barcelona?
- Quina diferència hi ha entre el que pensava en Bernat sobre l'exèrcit borbònic quan era a Barcelona i el que en pensa quan és a la masia?

25. En aquest capítol la Vicenta comença a fer la seva feina d'espia.

- De quina manera duu a terme la Vicenta les seves tasques d'espia?
- Com se n'assabenta en Bernat?

26. En aquest capítol es descriuen alguns dels escenaris on passa l'acció. Localitza en el text les descripcions i digues en quina d'aquestes pàgines les has trobat.

Pàgina 52 / Pàgina 53 / Pàgina 55 / Pàgina 56 / Pàgina 57

- Descripció del Mas Tort:
- Descripció de la torre del Mas Tort i de la vista que s'hi veu:
.....
- Descripció de la cambra (i els objectes que hi ha) on dorm en Bernat:
.....
- Descripció dels voltants del Mas Tort:
- Descripció del paisatge que es veu des de la finestra de la cambra:
.....

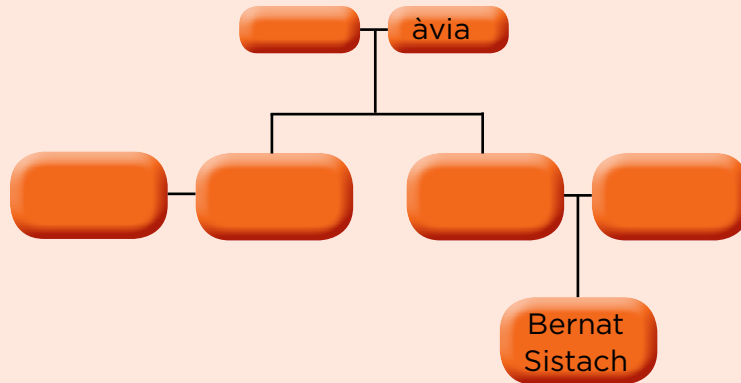

Masia fortificada <http://ca.wikipedia.org>

- 27.** Aquest capítol clou la primera part de la novel·la. Fes hipòtesis sobre què t'imagines que passarà a partir d'ara.

Activitats globals de la primera part

1. Completa aquest arbre genealògic amb noms de personatges que surten en la primera part de la novel·la.

2. En aquesta part de la novel·la es parla de la Coronela de Barcelona:

- Busca **informació** sobre la Coronela i contesta les preguntes que trobaràs a continuació:

- Quants homes formaven part de la Coronela a la ciutat de Barcelona?
- Com estaven organitzades les companyies de soldats?
- Per què creus que els soldats de la Coronela porten uniformes de diferents colors?

- Busca **informació** i digues a quina companyia pertanyien els membres d'aquests gremis, components de la Coronela de Barcelona.

- Espardenyers: II Batalló, 8a Companyia
- Fusters:
- Argenters:
- Pintors:
- Sastres:
- Adroguers:
- Boters:
- Matalassers:

Soldats de la Coronela

<http://www.xtec.cat/web/centres/celebracions/2013/1714/esobatxilleratfp/guerracatalans/soldatcoronela>

- Creus que un exèrcit com la Coronela estaria en condicions d'enfrontar-se a un exèrcit format per soldats professionals com el que es trobava davant de les muralles de Barcelona? Raona la teva resposta.

3. Completa aquesta línia del temps amb informacions històriques i de la trama de la novel·la.

Data	Fets històrics	Fets de ficció	Capítol
.....	Pau Claris lliura Catalunya al rei de, que va ser coronat com a rei dels catalans.	_____	Capítol 3
.....	Juliol: Bombardeig de la ciutat	La mare d'en l'Amèlia Sistachs té anys	Capítol 1
1697	Juliol: Setge i bombardeig de la ciutat per part	Mort de la família de d'en Bernat.	Capítol 1
1704	Atac fracassat a la ciutat per part de l'artilleria	En Bernat té anys.	Capítol 1
1705	Carles d'Habsburg es anomenat rei amb el nom de	_____	Capítol 1
1706	Els francesos la ciutat. Els defensors els fan fugir	Moren els de la mare d'en que l'havien acollit quan van morir els seus	Capítol 1
.....	Maig: Setge i de Xàtiva. L'exèrcit vencedor saqueja i crema la vila.	L'exèrcit borbònic mata el marit i els fills de la i li fan la en forma d'....	Capítol 4
1708	Casament a Barcelona de Carles III amb	En Bernat té anys.	Capítol 2
.....	Carles III es converteix en emperador del	_____	Capítol 2

Cicatrus de 1714
Dossier de l'alumne

.....	Atac a la ciutat per part de les tropes	En Bernat participa en la celebració de enmig d'un ambient de guerra.	Capítol 1
	França i fan les paus i signen el tractat d'.....	En Bernat fa guàrdia a la de Barcelona.	Capítol 2
	Juliol: L'exèrcit del duc de encercla i li ofereix la, Barcelona no es rendeix.	En Bernat té anys.	Capítol 2
	L'exèrcit(homes de blanc) ocupa Badalona.	L'oncle Marcel rep els amb i els parla en la seva llengua.	Capítol 6
1714 de Barcelona.	La mare d'en es desmaia.	Capítol 1
	Cauen bombes sobre el convent de Santa	En Bernat pensa que tots els reis són	Capítol 4

Segona part

Capítol per capítol

► Capítol VII: "Conspiració"

1. Fixa't en el títol del capítol:
 - Saps què és una conspiració? Busca, si cal, el significat en el diccionari.
 - Digues algunes paraules que en siguin sinònimes.
 - A quina conspiració creus que es refereix el títol?
2. El 22 d'abril van arribar a la ciutat de Barcelona uns representants del rei Carles III.
 - Quins missatges portaven per a la ciutat?
 - Qui més va desembarcar amb els emissaris reials?
 - Quina informació portava?
 - En aquest capítol es parla dels «Serveis Secrets». Què creus que vol dir aquesta expressió?
3. Segons el que s'explica en aquest capítol, què era l'Acadèmia dels Desconfiats?

Imagina't que tu i els teus companys us trobeu en aquella època i fundeu també una acadèmia. Pensa quin nom hi posaríeu, on faríeu les reunions i sobre quin temes parlaríeu.

► **Capítol VIII: “Mai no ho sabem tot”**

4. Fixa't en el títol del capítol:

- A què es refereix el títol del capítol?
- Quin canvi es produeix en l'opinió que en Bernat té del seu pare?
- Quin fet provoca aquest canvi?

5. En aquest capítol s'explica com es van fer més intensos els atacs borbònics a la ciutat de Barcelona:

- Marca en el mapa de la Barcelona del 1714 de l'annex 1 el tram de muralla que va del Portal Nou al Baluard de Santa Clara i el convent dels caputxins.
- Compara el mapa de la pàgina XX amb el de la pàgina XXX. Per què creus que els borbònics tenien interès a conquerir el convent dels caputxins?
- Quines conseqüències va tenir per a la ciutat el que es va anomenar el Gran Bombardeig?

Imagina't que ets un espia borbònic que viu a Barcelona en el moment del Gran Bombardeig. Redacta l'informe que faries per explicar en quin estat ha quedat la ciutat i si es pot considerar que l'atac felipista ha estat un èxit i la ciutat caurà aviat.

6. Antonio de Villarroel i Rafael Casanova són dos personatges històrics que van existir realment i que van tenir un paper molt important en els fets del 1714. Busca'n informació i escriu una biografia breu de cada un d'ells.

Antonio de Villarroel

**Antoni de Villarroel
(General de les tropes)**

Militar que va defensar Barcelona durant el setge del 1714. Va néixer a Barcelona, fill d'un militar gallec i de mare asturiana.

Rafael Casanova

**Rafael Casanova
(Conseller en cap)**

Com a primera autoritat de Barcelona, va assumir el comandament de la milícia ciutadana (La Coronela) durant el setge del 1714.

► **Capítol IX: “Dia de festa”**

7. En aquest capítol s'expliquen els preparatius per a un sopar de gala que s'ha de celebrar al Mas Tort.

- Quantes hores aproximadament duren els fets que s'expliquen en aquest capítol?
- Què se celebra en aquest sopar?
- Quina diferència hi ha entre els plats que prefereixen els francesos i els que prefereixen els habitants del Mas Tort?
- Creus que actualment també hi ha diferència entre la manera de menjar a Catalunya i les d'altres països d'Europa?
- Relaciona cada personatge amb la seva funció en la preparació del sopar.

Monsieur Sabatier:	4	1: Triar el menú.
Pasquala :		2: Triar les estovalles i els tovallons per parar taula.
Cuïnera del mas:		3: Preparar els plats de peix i de carn.
Tieta Violant:		4: Organitzar el sopar.
Mare d'en Bernat:		5: Netejar la vaixela i els coberts.
Criats:		6: Netejar i preparar la sala per al banquet.
Minyona:		7: Preparar el potatges i els menjars de cullera.

8. Fent servir de model la imatge que trobareu a continuació, dibuixeu el personatge d'en Bernat vestit per al sopar de gala de la manera que es descriu en el text (pàgina 89).

<http://elportalnou.blogspot.com.es>

Per saber més coses sobre com anaven vestits els barcelonins al segle al 1714 pots mirar aquest [vídeo](#).

► **Capítol X: Sopar amb brindis**

- 9.** Aquest capítol explica el sopar de gala que es fa al Mas Tort:
- Quina és l'actitud dels convidats francesos durant el sopar?
 - Qui fa el brindis?
 - Què anuncia?
 - Creus que aquest brindis és una bona manera d'acabar el capítol?
- 10.** Busca **informació** i classifica els personatges que assisteixen al sopar segons la seva funció en el desenvolupament d'aquesta part de la història.

**Emili Sistach - Mossèn Miquel - Bernat Sistach - Capità Chabert
Francisco Antonio Velarde - Senyors Deulofeu - Comtessa de Llorer
Feliseta Tolosa - Monsieur Sabatier - Marcel Sistach - Violant Sistach
Capità Le Vial**

Personatges principals	Emili Sistach,
Personatges secundaris	Francisco Antonio Velarde,
Personatges fugaços	

► **Capítol XI: “El secret”**

- 11.** Explica en què consisteix el secret que dóna títol al capítol:
- Qui l'explica?
 - Quina és la informació secreta de la qual s'assabenten en Bernat i el seu pare?
 - Es descobreix algun altre secret en aquest capítol?
- 12.** Quin fet tanca el capítol?
- 13.** Mira l'índex:
- A quin punt de la història correspon aquest capítol, al començament, a la meitat o al final?
 - Tenint en compte que aquesta novel·la està dividida en plantejament, nus i desenllaç, a quina part diries que corresponen aquests capítols?

► **Capítol XII: Fer alguna cosa**

14. En aquest capítol s'explica com, a causa del secret que ha descobert, en Bernat pren la decisió de «fer alguna cosa»:

- Quina decisió pren?
- Et sembla una bona decisió?
- Com qualificaries la decisió d'en Bernat?
- En el mateix cas, tu què hauries fet?

15. Fixa't en el títol dels dos capítols que vénen a continuació («Porteu-me a Barcelona» i «Grumet i patró»).

- A partir del títol d'aquests capítols, què creus que passarà?
- Seran capítols emocionants?
- Creus que en aquests capítols trobaràs més informació sobre fets històrics que van passar realment o sobre les aventures dels personatges de la novel·la?
- Què t'ho fa pensar?

16. Fixa't

- Quin significat té l'espai en blanc que hi ha abans de l'últim paràgraf? Marca la resposta correcta.
 - És un error.
 - Indica un canvi en el narrador de la història.
 - Hi ha un canvi radical en l'acció.
 - Es deixa així, perquè el lector pugui respirar i no s'ennuegui.
- A quina part del capítol creus que es correspon millor el títol del capítol, a la part que hi ha abans o a la que hi ha després de l'espai en blanc?

► **Capítol XIII: «Porteu-me a Barcelona»**

17. Fixa't en el títol de capítol i contesta:

- Hi ha algun fet del capítol que es relacioni amb el títol?
- Pensa un altre títol per al capítol.
- Tal com acaba el capítol, qui creus que serà l'encarregat de portar en Bernat fins a Barcelona?

18. El temps és un element important en aquest capítol:

- Per què en Bernat creu que ha d'arribar a Barcelona sense perdre temps?
- Quina idea té en Bernat del temps que dura la seva fugida?
- En realitat, quantes hores creus que dura l'acció d'aquest capítol?
- Quan passen els fets d'aquest capítol, al matí, al migdia, a la tarda o a la nit?
- Quin temps atmosfèric fa?
- Quines conseqüències té aquest temps atmosfèric en l'acció?
- Per què creus que l'autor ha situat la fugida d'en Bernat en aquestes circumstàncies?

19. A la pàgina 124, abans de l'últim paràgraf, torna a haver-hi un espai blanc. Què creus que indica?

► **Capítol XIV: «Grumet i patró»**

20. Llegeix aquestes definicions de les paraules *grumet* i *patró* i digues a quins personatges creus que es pot referir.

- **Grumet:** Mariner jove que, en qualitat d'aprenent, ajuda els mariners en les diverses tasques que es duen a terme a bord d'un vaixell.
- **Patró:** Persona que pot comandar una embarcació de tonatge limitat dins d'una porció de mar també limitada.

21. A la pàgina 133 hi torna a haver un espai en blanc. Què creus que indica?

► **Capítol XV: «La por que fa dubtar»**

22. Fixa't en el títol de capítol i contesta:

- Té motius en Bernat per tenir por? Quins?
- De què té por?
- En quin moment d'aquest capítol la Vicenta també té motius per tenir por?
- Qui creu que l'ha traït?

La tempesta al mar de Galilea de Rembrandt van Rijn (1633)

23. En aquest capítol s'expliquen dues accions en paral·lel: les que tenen a veure amb la fugida d'en Bernat i el que succeeix mentrestant al Mas Tort. Completa la taula amb la informació corresponent.

	Fugida d'en Bernat	Mas Tort
Personatges		La Vicenta, <i>monsieur</i> Sabatie i els dos soldats borbònics.
Escenaris		
Durada de l'acció	Breu (una o dues hores).	
Fets		Els francesos interroguen la Vicenta de males maneres i ella arriba a la conclusió que qui l'ha traït és en Carlot.

Activitats globals de la segona part

1. Aquest capítol explica el sopar de gala que es fa al Mas Tort:

Capítol	Data	Fets	Durada
IX. «Dia de festa»		Preparatius del sopar de gala	
X. «Sopar amb brindis»			
XI. «El secret»			
XII. «Fer alguna cosa»		Al Mas Tort tots estan retinguts per evitar que avisin de la conspiració i en Bernat inicia la fugida.	
XIII. «Porteu-me a Barcelona»	30 de juny- 1 de juliol de 1714		
XIV. «Grumet i patró»			Mitja hora.
XV. «La por que fa dubtar»			

2. En Bernat tracta els seus pares de vós. Llegiu aquests fragments i contesteu les preguntes que trobareu a continuació.

-Fa més que vós, pare! -vaig intervenir-. Fa més que vós i que la mare, i que jo, que hem fugit com conills! (pàg. 80)

-És clar que sé qui sou. Sou la mare, i teniu dos ulls, un nas i una boca, com totes les mares. (pàg. 113)

- Creieu que actualment encara es manté aquest costum de tractar els pares de vós (o de vostè)?
- A part dels pares, a qui més tracta de vós?
- Quins tractaments fas servir tu per dirigir-te a les altres persones?

- En quins casos utilitzes els diferents tractaments?
- Feu un debat a classe sobre aquestes diferències de tractament a l'hora de dirigir-se a les altres persones:
 - És convenient adreçar-se a les persones amb tractaments diferents segons l'edat o la relació que hi tinguem?
 - En quins casos tracteu algú de vós (o de vostè)?
 - Creieu que cal utilitzar un tractament diferent segons el tipus de relació que tinguem amb la gent?
 - Per què creieu que abans era més habitual que ara que els joves s'adrecessin a la gent més gran de vós (o de vostè)?
 - Què creieu que s'hi guanya i s'hi perd amb aquesta mena de tractament?
 - ...

3. Fes dues llistes amb tot allò que apareix en els capítols IX, X i XI, segons si es considerava que eren costums elegants o eren de mala educació.

Era elegant	Era de mala educació
<ul style="list-style-type: none">• Els homes, posar-se perruques.	<ul style="list-style-type: none">• A França, mastegar els aliments perquè no es podia menjar sense interrompre la conversa.

4. Completa aquesta línia del temps amb informacions històriques i de la trama de la novel·la.

Fets històrics	Fets de ficció	Capítol
<p>22 abril Es rebende l'emperador ans una solució favorable a la guerra. Les cartes inclouen el parany de les fragates dels</p>	_____	Capítol 6
_____	La família Sistachs ja són a	Capítol 7
<p>17 de maig Els borbònics ocupen el convent dels Els enemics s'atansen a Barcelona</p> <p>22 de maig Ataquen descomunalment Barcelona des del dels caputxins. Des d'aquest dia i fins al 25 de juliol cau a Barcelona una bomba cada minuts.</p>	<p>En Bernat creu que és més digne morir que ofegats per humiliacions i abusos</p> <p>En Bernat volia ser un dels de la ciutat de Barcelona</p>	Capítol 8
_____	Festa al Mas Tort a Badalona	Capítol 10
_____	Es descobreix la trampa de les fragates	Capítol 11

Tercera part

Capítol per capítol

► Capítol XVI: «La mà de Déu»

1. Fixa't en el títol del capítol:

- Quin significat té l'expressió «Deixat de la mà de Déu»?
- En quines situacions es pot aplicar?
- Llegeix aquest fragment del capítol I

En l'instant següent, però, la mà de Déu em va agafar pel turmell. Una estrebada cap amunt, una pressió ferma que impedia que me n'anés al fons del mar.

No acabava de treure'm a la superfície, però això hauria estat massa fàcil. M'havia de conformar que el miracle diví no em permetés baixar fins al fons de la Mediterrània. (pàg. 157)

- En Bernat creu en miracles i en poders sobrenaturals?
- Creus que aquestes creences eren més habituals en l'època de la novel·la que ara? Per què?
- Per què en Bernat creu que necessita alguna ajuda extraordinària per salvar-se de l'atac d'en Pancraç?
- En realitat, per què en Bernat no s'enfonsa quan cau al mar?

<http://www.naciodigital.cat/naciogranollers/>

2. A la pàgina 159 torna a haver-hi un espai en blanc. Explica què significa.

3. Llegeix aquest fragment d'un diàleg entre el pare d'en Bernat i el capità Chabert i fes les activitats que es proposen:

-[...] No us podeu permetre fer el mateix que a Xàtiva. Entrareu a la ciutat, sense dubte, però els vostres generals tenen molt present que el món civilitzat està pendent d'aquest setge que ja s'ha allargat massa. Ara el duc de Pòpuli s'hi juga la dignitat. Haurà d'impedir que els seus soldats es llancin a una carnisseria de saquejos i violacions.

- Per què el pare d'en Bernat diu que a Barcelona no es pot fer el mateix que a Xàtiva?
- Quin personatge surt a la novel·la que és de Xàtiva?
- Quina relació té aquest personatge amb en Bernat?

Consulta la pàgina 228-230 del llibre i contesta: .

- * Què va passar a Xàtiva durant la guerra de Successió?
- * On van refugiar-se molts ciutadans que fugien de Xàtiva?
- * Quin origen creus que té el refrany «Quan el mal ve d'Almansa a tots al·cança»?
- * Al Museu Municipal de l'Almodí, a la ciutat de Xàtiva, hi ha un [quadre de Felip V](#). Explica com està col·locat i per què.

► **Capítol XVIII: «La Lluïsa»**

4. Fixa't en el títol del capítol i contesta:

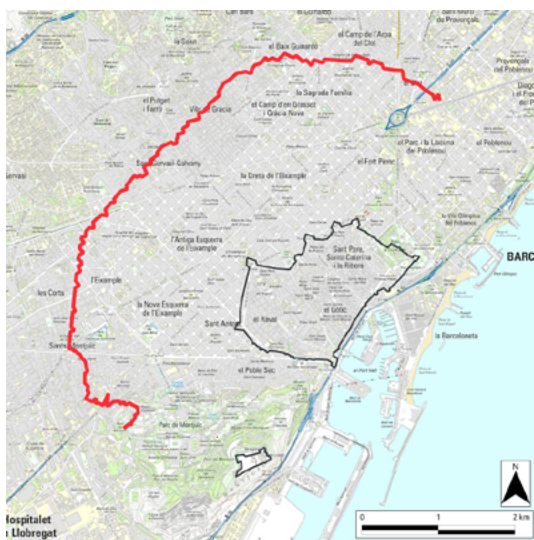
- Consulta, a la pàgina 39, la primera vegada que apareix la Lluïsa a la novel·la
 - Sabem el seu nom?
 - És un personatge important?

- En el capítol que estem llegint ara:
 - Quin és el paper de la Lluïsa?
 - Creus que en els pròxims capítols serà un personatge importat? Raona la teva resposta.

► **Capítol XIX: «La cobla dels cecs»**

5. A qui es refereix el títol d'aquest capítol?
6. En Bernat i la Lluïsa fan un recorregut per Barcelona per a anar a buscar en Nicolau:
- Marca en el mapa de l'annex 1 el recorregut que fan ver en Bernat i la Lluïsa per anar a buscar en Nicolau.
 - Compara el mapa de l'annex 1 amb el de l'annex 2.
 - Si ara haguéssim de fer el mateix recorregut, en quins llocs començaria i acabaria?
 - Existeixen actualment els llocs que s'esmenten a la novel·la?

http://guerradesuccessio.cat/cartografia/bcn1714/cordo_setge.jpg

7. Quines dificultats es troben en Bernat i la Lluïsa en el seu recorregut?
8. En aquest capítol s'anomenen una sèrie de gremis que, abans de la guerra, tenien els tallers a prop del Rec Comtal. Busca'n informació i contesta:
- Què eren els gremis?
 - Digues en què consistien, tal com s'exercien al segle XVIII, els oficis, que s'esmenten a la pàgina 176.
 - **Blanquers:** Netejaven i preparaven les pells dels animals per poder-les treballar.
 - **Paraires:**
 - **Assaonadors:**
 - **Guanters:**

- 9.** Quina sensació et provoca la descripció que fa en Bernat de la ciutat Barcelona en aquest capítol?

- 10.** En aquest capítol apareixen dos personatges femenins, la Lluïsa i la mare d'en Bernat. Compara'ls i digues en què es diferencien.

► **Capítol XX: «Un lloc adient per morir»**

11. Fixa't en el títol del capítol.

- En quins moments diu aquesta frase en Bernat?
- Qui el persegueix quan la diu?
- Per què el persegueixen?

12. Llegeix aquest fragment de la novel·la i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.

I, precisament quan pensava que el meu únic avantatge era la foscor, gràcies a la qual no seguien els meus moviments, cap al cel es va aixecar un coet d'estel vermell, un producte de pirotècnia com aquells que veníem a l'adrogueria i que disparàvem per Sant Joan. Vaig poder veure perfectament com solcava el cel negre i formava al firmament una meravellosa palmera gegant, escampant sobre la terra una llum vermella de l'infern. (pàg. 185)

<http://www.naciodigital.cat/delcamp/tarragonadiari/noticia/1331/arriben/nits/plenes/polvora>

- Com interpreta en Bernat l'explosió d'aquest coet?
- I les persones que en aquell moment són al Mas Tort?
- Quina creus que pot ser la veritable funció de l'explosió del coet?
- Llegeix l'últim paràgraf d'aquest capítol. Com creus que se sent en Bernat?

► **Capítol XXI: «Fracàs»**

13. Fixa't en el títol del capítol.

- A quin fracàs creus que es refereix?
- Quines són les raons d'aquest fracàs?
- En Bernat, hi té alguna participació? Quina?

14. Llegeix el text i contesta.

Sembla que la ciutat no s'ha empassat l'ham, capità -va dir l'oncle Marcel.
(pàg. 197)

- A qui es dirigeix l'oncle Marcel?
- Què li vol dir?

15. En aquest capítol hi ha moltes paraules i expressions relacionades amb la guerra. Fes-ne un recull i escriu un resum de la batalla entre les naus dels dos bàndols, fent servir com a mínim 10 d'aquestes expressions.

Vocabulari relacionat amb la guerra: vaixells de guerra, trotejar...

► **Capítol XXII: «Un atac de fúria»**

16. Fixa't en el títol i contesta:

- A quin personatge es refereix?
- Quin personatge surt més perjudicat d'aquest atac de fúria?

17. En aquest capítol s'expliquen barrejades dues accions: la tornada d'en Bernat al Mas Tort i la recerca de l'espia per part de LeVial. Escriu al costat de cada una de les accions que fa el capità LeVial quina altra acció passa al mateix temps.

- En Bernat s'acaba de ficar al llit.
- En Bernat entra per la porta de la seva habitació.
- En Nicolau i els seus homes inicien l'atac.
- En Bernat es posa la camisa de dormir.
- En Bernat col·loca l'escala a la paret on hi ha la finestra de la seva habitació

El capità LeVial mata en Velarde.	En Nicolau i els seus homes inicien l'atac.
El capità LeVial puja les escales cap a l'habitació d'en Bernat.	
El capità LeVial interroga els soldats que fan guàrdia davant la porta de la habitació d'en Bernat.	
El capità LeVial està a punt d'obrir la porta de l'habitació d'en Bernat.	
El capità LeVial entra a l'habitació.	

► **Capítol XXIII: «Ferides i cicatrius»**

18. Fixa't amb el títol del capítol i contesta:

- Quina és la diferència entre una ferida i una cicatriu?
- A quines ferides i cicatrius creus que es refereix el títol?

19. Per què era inevitable que caigués la ciutat de Barcelona?

Representació de l'entrada massiva de les tropes franco-espanyoles a la ciutat l'11 de setembre de 1714. Jacques Rigaud (1714)

20. Llegeix l'últim paràgraf de la pàgina 212 i el primer de la 213:

- Explica en què consisteix una capitulació.
- Per què és l'opció que trien els ciutadans de Barcelona?
- Els vencedors van complir el que s'havia acordat? Per què?

21. Fes una llista del les conseqüències que va tenir per a Catalunya perdre la guerra de Successió.

- Molt habitants de la ciutat van ser empresonats.

.....

.....

.....

.....

.....

Activitats globals de la tercera part

1. La novel·la té dues trames, una sobre l'espionatge i una altra sobre els fets històrics. Omple la taula amb la informació corresponent.

	Trama d'espionatge	Trama històrica
En quin capítol s'acaba?	En el capítol XXI.	
Amb quin fet?		Amb la caiguda de Barcelona i les seves conseqüències.
Acaba bé o malament? Per què?		

2. La mar és un element important de la novel·la:

- Explica, de manera resumida, quins esdeveniments de la novel·la tenen a veure amb la mar.
- Relaciona cada embarcació amb la seva definició. Després escriu el nom corresponent a sota de cada imatge.

Fragata:.....	1: Barca amb rem destinada a la pesca o al transport de petites mercaderies.
Llagut:.....	2: Nau de tres o més arbres de tres peces, tots encreuats.
Galera:.....	3: Antic vaixell de guerra de rem i de veles auxiliars.

Museu Marítim de Barcelona
ca.wikipedia.org

3. Part de l'acció de la segona part de la novel·la se situa a les muralles de Barcelona. Mira la [reconstrucció en 3D de les muralles](#) i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.

- Quina era la funció de les muralles?
- Com estaven protegides les portes o portals de la muralla que permetien entrar i sortir de la ciutat?
- Per què creus que, segons s'explica a la novel·la, molts barcelonins van anar a viure a la platja, fora de la muralla?

4. Malgrat que els fets que s'hi expliquen siguin durs, l'autor utilitza a vegades el to irònic o el sentit de l'humor. Busca'n alguns exemples en aquesta part de la novel·la.
5. Completa aquesta línia del temps amb informacions històriques i de la trama de la novel·la.

Informacions històriques	Trama de la novel·la	
<p>6 de juliol de 1714 El duc de arriba a Barcelona amb deu batallons francesos; 40.000 efectius ataquen Barcelona, que és defensada per poc més de cinc mil homes, però la majoria no són soldats professionals.</p> <p>12-13 de juliol de 1714 Els borbònics excaven trinxera de més de longitud</p> <p>16 de juliol de 1714 Els borbònics excaven segona trinxera a l'anterior</p> <p>25 de juliol de 1714 S'inicia el bombardeig sistemàtic del tram de muralla comprès entre els baluards de i del</p> <p>30 de juliol de 1714 Els murs dels baluards es comencen a</p> <p>12 d'agost de 1714 Barcelona resisteix el primer assalt de les tropes del duc de</p> <p>13 i 14 d'agost de 1714 Continua la batalla ferotge al baluard de que acaba amb la retirada dels borbònics .</p> <p>4 de setembre de 1714 Les autoritats catalanes decideixen continuar general i mariscal de l'exèrcit català, veu inviable la resistència i presenta la dimissió (p. 214).</p> <p>11 de setembre de 1714 Antoni de Villarroel cau ferit defensant Barcelona. La ciutat en poder del Borbó.</p> <p>13 de setembre de 1714 capitula.</p>	<p>La família Sistachs continua la lluita des de fora de Barcelona, tot i que és conscient que laestà perduda.</p> <p>La família Sistachs continua a la resistència fent d' (p. 215).</p>	<p>Capítol 22</p>

DESPRÉS DE LLEGIR

Elements narratius

Estructura narrativa

1. El textos narratius normalment estan estructurats en plantejament, nus i desenllaç. Consulta l'índex de la novel·la i digues en quin capítol comença i acaba cada una d'aquestes parts.

- **Plantejament:** Comença al capítol I i acaba al capítol (Primera part)
- **Nus:**
- **Desenllaç:**

Plantejament: ens diu el lloc i l'època en què se situen els personatges i els fets de la novel·la. Ens introdueix el problema que desencadenarà la història.

Nus: ens explica com es desenvolupen els fets.

Desenllaç: dona la solució de la història i ens diu com s'acaba.

Gènere

2. Contesta:

- En quin segle se situen els fets que es narren en aquesta novel·la?
- Quin nom rep la guerra que es va viure a Catalunya durant l'època en què se situen els fets?
- Esmenta 3 personatges de la novel·la que siguin reals.
- Busca **informació** i digues en quin gènere narratiu es pot incloure aquesta novel·la.

Llocs i personatges

3. Llegeix aquestes descripcions i contesta les preguntes que trobaràs a continuació.

- (1) La vaixella, de terrissa de Manises, va sortir de les golfes junt amb altres tresors inesperats. Canelobres de plata, catifes vermelles, tapissos de dibuixos que em van semblar molt delicats, les copes i els coberts que una minyona jove i molt maca es va encarregar de deixar ben brillants. (pàg. 87)
- (2) La llera habitualment seca els dies de pluja s'omplia de l'aigua que es precipitava des del cim del turó d'en Boscà per forts desnivells i es formava un torrent profund, turbulent i anorreador, una força de la naturalesa esvalotada i capaç d'arrossegar roques i vaques i ases i fins i tot nois de catorze anys que es volguessin fer els valents. (pàg. 118)
- (3) Era un pobre noi amb els cabells encrespats per la sal marina, pàl·lid com un cadàver, amb taques fosques sota els ulls, brut de clapes de fang que no

s'havien pogut netejar ni amb la profunditat del mar. Semblava un captaire o un malalt desnonat pels metges. (pàg. 169)

(4) Vaig descobrir aleshores fins a quin punt havien destruït la meva ciutat. La vaig recordar neta i brillant, acolorida alegre, sempre de festa o plena d'activitat del treball, curiosa, interessada i interessant. Aquells carrers que jo recordava curulls de gent, de carros, cavalls, tallers, botigues i mercaderies, ara eren buits i sinistres, com paisatges macabres per ser contemplats des de les forques que havíem deixat enrere. (pàg. 173)

- Quina funció creus que tenen les descripcions en una novel·la?
- Escribeu al costat de cada número a què correspon cada descripció:
 - (1): El parament de la taula del sopar de gala del Mas Tort.
 - (2):
 - (3):
 - (4):
- Fixa't en el text número 3 i fes la descripció del mateix personatge amb l'aspecte que t'imagines que tenia durant el sopar de gala.

Context històric

4. A les pàgines 221-237 trobem un apèndix que explica els fets històrics que apareixen a la novel·la. Llegeix-lo i després marca, segons convingui, veritable **V** o fals **F**.

APARTAT		V	F
Preliminar pàgina 223	La Guerra de Successió va ser un conflicte internacional.	V	
	El rei Carles II d'Habsburg va morir amb descendència però sense fer testament.		
La herència terrible pàgines 223-224	Tenien dret a ser hereus de Carles II d'Habsburg, el duc Felip d'Anjou, nét de Lluís XIV de França, i l'arxiduc Carles d'Àustria, fill de l'emperador Leopold I.		
	El rei Carles II d'Habsburg poc abans de morir va deixar en herència a Carles d'Àustria els territoris de la monarquia.		
	L'imperi de Carles II d'Habsburg aplegava la península Ibèrica, Flandes, Milà, Nàpols i Sicília; i, a més, els territoris d'ultramar a Hispanoamèrica.		
	El Sacre Imperi Romanogermànic, Anglaterra i les Províncies Unides (bàsicament, l'actual Holanda) es van unir i van formar l'Aliança de l'Haia, que anava a favor de l'arxiduc Carles. S'anomenen els aliats.		
La posició catalana pàgines 224-226	Els catalans i els valencians es van mostrar des del començament partidaris de l'arxiduc Carles d'Àustria.		
	El pacte de Gènova entre uns prohoms catalans i un representant de la reina Anna d'Anglaterra comprometia les dues parts a lluitar junts contra Felip de Borbó.		
Amb els aliats pàgines 226-228	Els aliats van arribar a dominar gairebé tota la Península però no van ser capaços de mantenir aquests territoris en el seu poder.		
	Els aliats van guanyar la batalla d'Almansa.		
València a sang i foc pàgines 228-230	Els borbònics van ser comprensius amb els habitants de Xàtiva i no van ser-hi cruels.		
	El 1707, Felip V va abolir les lleis i les institucions dels regnes de València i d'Aragó.		
L'enemic entra al principat pàgines 230-231	Durant el 1707 i el 1708 cauen Lleida i Tortosa en mans dels borbònics.		

La rereguarda pàgines 231-233	Els soldats s'havien d'allotjar i aprovisionar a les cases de les poblacions de les zones on lluitaven.		
	Els soldats borbònics eren molt respectuosos amb les propietats de les persones que els acollien.		
	Alguns catalans van ser botiflers per por o per sentit de l'oportunitat.		
Cap a Utrecht pàgines 233-234	El 1711 mor sense descendència l'emperador Josep I, germà de Carles d'Àustria.		
	Josep I deixa en herència el Sacre Imperi Romano-germànic a Felip V.		
La traïció anglesa pàgines 234-235	El 1713 els anglesos i els espanyols signen el Tractat d'Utrecht.		
	El Tractat d'Utrecht estableix que els anglesos es queden Gibraltar, Menorca i el dret de comerciar amb Amèrica, mentre que el rei Borbó pot fer i desfer a Catalunya.		
	Els anglesos van complir el que havien acordat el 1705 amb els catalans.		
	Després del Tractat d'Utrecht les tropes aliades abandonen Catalunya.		
	Les institucions catalanes decideixen abandonar la guerra.		
La resistència final pàgines 235-237	El juliol de 1716 comença el setge a Barcelona.		
	El duc de Pòpuli va ser un comandament borbònic molt generós i comprensiu amb els habitants de les ciutats i pobles que sotmetia.		
	L'11 de setembre de 1714 es produeix un assalt borbònic a la ciutat de Barcelona i la ciutat en surt vencedora.		
	El 16 de gener de 1716 s'aprova el Decret de Nova Planta.		

Conversa literària

- Després de llegir el llibre, és com us l'havíeu imagina't?²
- Creieu que us ha ajudat a conèixer millor l'època en què es desenvolupen els fets? Us heu quedat amb ganes de saber-ne més coses? Qui-nes?
- Us agraden les obres de ficció amb temàtica històrica? Per què?
- Creieu que per a un autor és més fàcil escriure una obra que se situï en l'època actual o en una època històrica passada? Per què?
- Si poguéssiu conèixer l'autor, què us agradaria preguntar-li?
- Quins són els personatges principals?
- Com reaccionen els personatges davant de la situació que viu la ciutat de Barcelona?
- Us heu sentit identificat amb algun personatge?
- Com creieu que hauríeu reaccionat vosaltres i la vostra família en una situació com la que s'explica al llibre?
- Quina part de la novel·la us ha interessat més, la part històrica o la trama d'espionatge?
- El recomanaríeu a una altra persona? Amb quins arguments?
- ...

2 Podeu consultar les respostes a les preguntes de l'apartat «Abans de llegir» per comprovar si les hipòtesis que va fer abans de llegir el llibre s'han confirmat o no.

Càmera i... acció!

Imagineu-vos que sou els impulsors de la versió cinematogràfica del llibre i que heu de presentar un dossier a uns productors per aconseguir el finançament. Elaboreu aquest dossier, que ha d'incloure com a mínim els apartats següents:

- El títol de la pel·lícula
- Una presentació, amb la justificació de per què penseu que la pel·lícula pot ser un èxit de taquilla
- Actors i actrius que creieu que serien més adequats per als papers principals
- El cartell publicitari de la pel·lícula

ANNEX 1

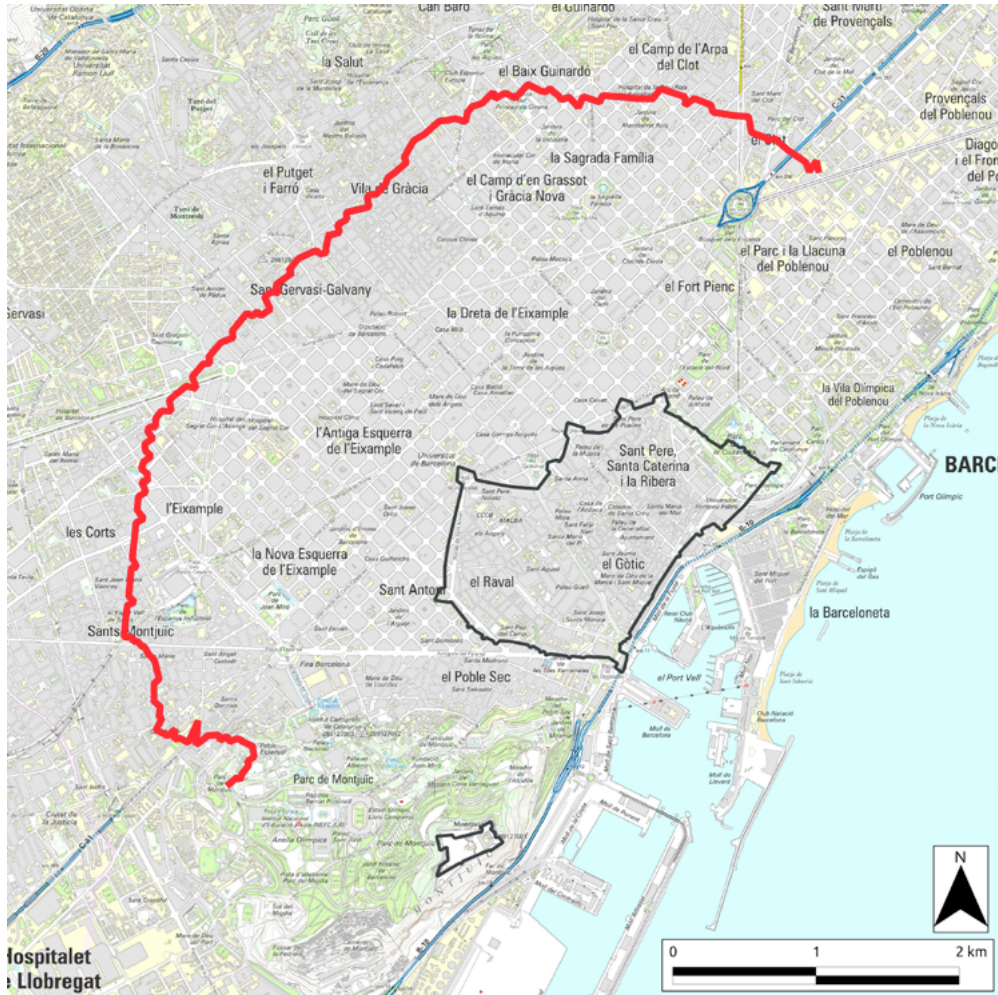
Barcelona el 1714

Oriol Garcia Quera

ANNEX 2

Reconstrucció de la muralla i de la línia del setge de Barcelona

http://guerradesuccessio.cat/cartografia/bcn1714/cordo_setge.jpg